

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps



po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Elbląg i okolice

czas trwania: 1 dzień, typ: samochodowa, liczba miejsc: 8, stopień trudności:
łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Braniewo to najstarsze warmińskie miasto. Ok. 1240 roku Krzyżacy wybudowali gród w pobliżu istniejącej tu osady pruskiej. Trzy lata później przekazali go, wraz z całą Warmią, w ręce biskupów. Warto zobaczyć tutaj kościół św. Trójcy oraz kościół św. Krzyża.

W niewielkim Fromborku zwraca uwagę górujący nad centrum ceglany zespół budowli. Zabytek przyciąga turystów z całego świata, a zawdzięczamy go... plemieniu Prusów. Otóż, gdy ich ofiarą padła po raz kolejny, katedra w Braniewie, ówczesny biskup warmiński postanowił zmienić lokalizację świątyni, decydując się na wzgórze we Fromborku. Nowe miejsce miało ogromną zaletę - obronny charakter. W 1275 zakończono budowę świątyni, a całość odtąd nosi nazwę Wzgórza Katedralnego. W skład kompleksu wchodzi m.in. Wieża Radziejowskiego z jednym z najlepszych polskich planetariów oraz wahadłem Foucaulta (dzięki któremu naocznie możemy przekonać się, że Ziemia się kręci), a także Wieża Kopernika z gabinetem mającym przypominać pracownię astronoma z czasów renesansu. Wbrew tradycji i sytuacji przedstawionej na obrazie Jana Matejki "Astronom Kopernik, czyli rozmowa z Bogiem" w wieży znajdowało się nie obserwatorium Kopernika, a tylko jego mieszkanie umieszczone w obrębie murów kompleksu, na wypadek działań wojennych.

Najcenniejszym zabytkiem Elbląga jest katedra św. Mikołaja. Warto zobaczyć też Bramę Targową, ruiny klasztoru Dominikanów, kościół Ducha świętego, oraz ścieżkę kościelną, a także obowiązkowo Kanał Elbląski, będący ewenementem na skalę światową. Oczywiście na trasie zaliczmy także wspomniany młyn. Pasłęk przed nadaniem praw miejskich nosił nazwę Pasłok - prawdopodobnie od imienia właściciela grodu - Pasłoka. Całe miasto otoczone jest murami obronnymi z 1320 roku. Do naszych czasów zachowały się dwie bramy (Kamienne i Młyńska) oraz Baszta Prochowa. Na trasie odwiedzamy Zamek Krzyżacki. Warto też zajrzeć do kościoła św. Bartłomieja. Właśnie tu w 1635 r. został podpisany traktat pokojowy pomiędzy Polską a Szwecją. Następnie jedziemy do Kwitajna, gdzie zwiedzamy zamek. Morąg jeszcze w XVIII w. był wypełniony pięknymi budowlami. Niedaleko rynku rodzina Dohnów wybudowała okazałą rezydencję, którą możemy podziwiać do dziś. W średniowieczu Miłakowo otoczone było murami, a na wzgórzu wznosił się Zamek. Dziś po zamku nie ma śladu, a resztki murów obronnych, można wypatrzeć między zabudowaniami. Dawną świetność średniowieczną miasta pamięta kościół parafialny, który zwiedzamy. Orneta, ostatnie miasto naszej wycieczki ma swoją legendę. Podobno żył tu dawno temu smok, który wychodził z pieczary, zjadał kobiety i dzieci. O tym, że w legendzie może kryć się ziarno prawdy, świadczy fakt, iż w pochodzącym z tego miasta dokumencie z 1388 roku przystawiono pieczęć, na której widnieje smok gryzący się w ogon. Legenda odcisnęła swe piętno i w herbie miasta do dziś widnieje właśnie smok. Ratusz w Ornece należy do najstarszych tego typu budowli na Warmii i Mazurach.

Program wycieczki

Braniewo

Kościół Świętej Trójcy

Gotycki kościół Świętej Trójcy, ceglany, orientowany, salowy, pięciosiowy (1437, odbudowany 1583-1584, XVIII w.). Obecnie świątynia bizantyjsko-ukraińska.

54°23'02"N 19°49'49"E | na mapie:A



Frombork

W średniowiecznym hospicjum i herbarium

Frombork to oczywiście miasto Kopernika ze wspaniałą gotycką katedrą (w której w 2005 r. odnaleziono domniemany grób wielkiego uczonego), planetarium i obserwatorium. Jeśli jednak na kogoś nie działa magia sławnego nazwiska, nie lubi starej sztuki i nie fascynuje się astronomią, to i tak jest jeszcze przynajmniej jeden powód, żeby tutaj zawitać: szpital Św. Ducha. Zespół XV-wiecznego szpitala i połączonej z nim kaplicy św. Anny położony jest zaledwie 300 m na wschód od katedry, przy ul. Starej (przedłużenie Katedralnej), ale nieco na uboczu, więc nawet w środku lata nie ma tutaj tłumu turystów. W średniowieczu budowle tego typu wznoszono niemal w każdym mieście, w dużych było ich nawet kilka. Zazwyczaj sytuowano je poza zwartą zabudową, zwłaszcza jeśli przyjmowano do nich również zakaźnie chorych. Obiekty wzniesione poza murami obronnymi były także przytułkiem dla spóźnionych gości (po łacinie hospes, stąd hospitium - gospoda, schronisko, szpital), którzy nie zdążyli wejść do miasta przed zamknięciem bram. Ze względu na położenie były one często niszczone podczas wojen, kiedy łupem najeźdźców w pierwszej kolejności padały nieobronne przedmieścia lub gdy niszczone je celowo, aby utrudnić wrogom oblężenie.

Wojny, pożary, rozwój medycyny i unowocześnienie systemu opieki zdrowotnej sprawiły, że bardzo niewiele tego typu budowli przetrwało w niezmienionym kształcie do chwili obecnej. Szpital we Fromborku jest więc w swojej

kategorii obiektem unikatowym. Po remoncie w latach 80. ubiegłego wieku pełni on funkcję Muzeum Historii Medycyny. Z dawnego wyposażenia zachowały się w nim dwa oryginalne piece łaziebne w przedsionku i ambona w kaplicy. W podłużnej hali głównej, w której po obu stronach stały rzędy łóżek dla chorych, organizowane są teraz wystawy czasowe. W nawach bocznych, mieszczących niegdyś zaplecze szpitala, w tym pracownię medyków, prezentuje się zbiory starej rzeźby i malarstwa. Ekspozyty nie są tu jednak elementem dominującym, dzięki czemu łatwo sobie wyobrazić, jak wnętrze to mogło wyglądać w czasach Kopernika (notabene nadwornego lekarza biskupów warmińskich).

Warto zobaczyć najlepiej zachowany element zespołu - otwartą do nawy szpitala niedużą kaplicę, której ściany pokrywa ogromna kompozycja malarska przedstawiająca Sąd Ostateczny. Surowa ceglana posadzka, zapach starych, kalekich rzeźb z utraconymi kończynami i apokaliptyczne wizje w kaplicy - wszystko to wprowadza zwiedzających w niezwykle nastrój dawnego szpitala, w którym chory bardziej niż na skuteczne lekarstwo mógł liczyć na opiekę duchową. Dopelnieniem tej atmosfery jest rozciągający się wokół szpitala zielnik, czyli herbarium, w którym co roku wyrasta kilkadziesiąt gatunków roślin stosowanych w dawnej medycynie. Rozmaryn, werbena, estragon, cząber, lepieńnik, arcydzięgiel, hyzop, dogłeda, serdecznik, fenkuł, krwiościąg, nawłóć, kocimiętka - już od samych nazw można dostać zawrotu głowy, a co dopiero, jak się to wszystko zacznie podziwiać i wachać…

54°21'29"N 19°41'17"E | na mapie:B



Elbląg

Zabytkowy młyn

U zbiegu ulic Traugutta, Moniuszki i Kopernika stoi zabytkowy młyn prawdopodobnie z końca XIX wieku (być może jednak zbudowano go wcześniej). Obecnie po generalnym remoncie młyn przerobiono na Karczmę, gdzie serwują pyszne jedzonko.

54°10'06"N 19°24'57"E | na mapie:C



Pastęki

Zamek krzyżacki

Zamek krzyżacki wybudowany został w XIV wieku w stylu gotyckim na miejscu drewnianej budowli obronnej. Początkowo posiadał tylko skrzydło północne., później dobudowano kolejne dwa. Wielokrotnie był przebudowywany i modernizowany. Zniszczony w okresie II wojny światowej. Odbudowany w latach 60-tych i 70-tych XX wieku. W latach 90-tych XX wieku podczas prac archeologicznych odkryto tunel łączący zamek z kościołem.

54°03'60"N 19°39'33"E | na mapie:D



Kwitajny

Pałac (1728, XIX w.)

Pałac (1728, XIX w.), park, oranżeria. Oranżeria powstała w 1850 r., stoi po prawej stronie pałacu, zwrócona frontem do podjazdu. Pod oranżerią zbudowano później schron przeciwiolniczy, wychodzący poza obręb pierwotnych murów budynku; obecnie jest on zagruzowany i niedostępny.

54°00'56"N 19°48'26"E | na mapie:E



Morąg

Pałac Dohnów

Pierwsze 18 lat życia spędził w Morągu Johann Gottfried Herder (1744-1803), jeden ze znamienitszych niemieckich filozofów. Jego prace z zakresu filozofii historycznej miały duży wpływ na losy literatury przełomu XVIII i XIX w. Myśli w nich zawarte inspirowały największych twórców niemieckiego romantyzmu, z Goethem na czele. Postać filozofa dla nas Polaków jest szczególnie bliska, gdyż uczony cenił Polskę, potępiał rozbiory, a w swoich pracach poświęcił nieco uwagi kulturze słowiańskiej.

Oprócz pomnika uczonego, stojącego w pobliżu kościoła, w Morągu jest Muzeum im. Johanna Gottfrieda Herdera. Ekspozycję biograficzną najsłynniejszego morążanina urządzono w barokowym pałacu Dohnów (wzniesiony w 1595 r., rozbudowany w XVIII w.). W pałacowych salach znajduje się też wystawa stylowych wnętrz oraz ciekawe zbiory malarstwa (sztuka sakralna, epitafigna i dworska dawnych Prus Książęcych, XVII-wieczne malarstwo holenderskie).

Warto zwrócić uwagę na nietypowy, skonstruowany w 1741 r. słoneczny zegar na skwerze przed pałacem Dohnów. To składająca się z kilku elementów kolumna z piaskowca, zwieńczona kulą. Niegdyś był to zespół wielu zegarów o nie dającym się dzisiaj precyzyjnie ustalić przeznaczeniu.

53°54'43"N 19°55'33"E | na mapie:F



Miłakowo

Gotycki kościół św. św. Elżbiety i Wojciecha (XIV w.)

Gotycki kościół św. św. Elżbiety i Wojciecha (XIV w., przebudowany 1826).

54°00'38"N 20°04'21"E | na mapie:G



Orneto

Gotycki ratusz (XIV w.)

W 1359 r. odnowiono akt lokacyjny Ornety, w akcie tym jest adnotacja o istnieniu domu kupieckiego znajdującego się w centrum miasta. Na miejscu tego właśnie domu ok.

1375 r. wybudowano ratusz miejski i wokół którego w następnych latach powstało wiele innych zabudowań, głównie o charakterze kupieckim.

Ratusz w Ornetcie jest gotycką, ceglana budowlą wzniesioną na planie prostokąta, całość przykryta dwuspadowym dachem zwieńczonym na szczycie ośmioboczną drewnianą wieżyczką, utrzymaną w stylu barokowym. Wieżyczka jest jednym z przykładów przebudowania ratusza, powstała ona w 1622 r. ale gotycki dzwon który się w niej znajduje pochodzi z 1384 r. i jest najstarszym dzwonem na Warmii. Nad galerijką wieżyczki umieszczono także zegar.

Bardzo ciekawe jest wschodnie wejście do budynku, zawiera ono barokową sygnaturkę z dzwonkiem pożarowym, a po obu stronach umieszczono kamienne tablice z nazwiskami mieszkańców Ornety którzy zginęli podczas I wojny światowej. W czasie II wojny światowej ratusz znacznie ucierpiał, zniszczenia były na tyle poważne że dopiero w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku naprawiono wszystkie uszkodzenia.

Dzisiaj jest to siedziba władz samorządowych i miejskich. Podsumowując architekturę tego pięknego budynku, należy stwierdzić, że poza drobnymi zmianami ratusz wygląda tak samo jak w okresie jego powstania.

54°06'56"N 20°07'50"E | na mapie:H



Zdjęcia dodane przez (w kolejności): fot. J. Sawicki, fot. D. Piasek, sonia27, , mamutas, fot. iwmal, , fot. iwmal

Trasa dodana przez: michalolczak

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu.

